

**Západočeská univerzita v Plzni
Ústav umění a designu**

**Bakalářská práce
PRSTEN (SNUBNÍ)
Kateřina Pelikánová**

Plzeň 2012

Západočeská univerzita v Plzni

Ústav umění a designu

Oddělení designu

Studijní program Design

Studijní obor Design kovu a šperku

Bakalářská práce

PRSTEN (SNUBNÍ)

Kateřina Pelikánová

Vedoucí práce: prof. ak. soch. Vratislav Karel Novák

Oddělení designu

Ústav umění a designu Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2012

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen
uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2012

.....

podpis autora

OBSAH

1	MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	1
2	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	2
2.1	Snubní prsteny pro čtyři páry	2
2.2	Historie snubních prstenů	3
2.2.1	Předchůdce snubního prstenu a poznávací význam prstenu	3
2.2.2	Symbolika	4
2.2.3	Podoby snubních prstenů v průběhu historie	5
3	CÍL PRÁCE	8
4	PROCES PŘÍPRAVY	9
4.1	Teoretická příprava	9
4.1.1	Ludmila Šikolová	10
4.1.2	V. K. Novák	10
4.1.3	Petra Benešová a Adam Kasalý	11
4.2	Praktická příprava	11
5	PROCES TVORBY	12
5.1	Petra a Adam	12
5.2	Zuzana a Adam	12
5.3	Ludmila Šikolová a V. K. Novák	13
5.4	Já a můj partner	14
6	TECHNOLOGICKÁSPECIFIKA	15
6.1	Materiál	15
6.1.1	Kovy	15
6.1.2	Ořechové dřevo	17
6.2	Zpracování kovu, dřeva a mastku	18
7	POPIS DÍLA	19
7.1	Petra a Adam	19
7.2	Zuzana a Adam	20
7.3	Ludmila Šikolová a V. K. Novák	20
7.4	Já a můj partner	22
8	Přínos práce pro daný obor	23
9	Silné stránky	23
10	Slabé stránky	23
11	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	25
a)	Knižní a periodická literatura	25

b) Internetové zdroje.....	25
12 RESUMÉ.....	26
13 SEZNAM PŘÍLOH.....	27

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Tvorbou prstenů jsem se začala zabývat již před zahájením mého studia, kdy jsem vytvořila čtveřici dřevěných prstenů, odrážejících podobu klasických dřevěných hraček. Kroužek prstenu měl vždy přírodní podobu dřeva a byl kruhového, polygonálního i čtyřúhelného tvaru, s přírodní podobou dřeva pak vždy kontrastovala barevná část prstenu výrazného tvaru i velikosti, která sloužila místo zasazeného drahého kamene. Celá kolekce byla ve znamení hraní s klasickými dřevěnými hračkami, a to svým tvarem i barevností, zároveň byla symbolem skromnosti, který vyjadřoval materiál-dřevo.

V prvním ročníku mého studia, a to v rámci první klauzurní práce, jsem vytvořila čtveřici prstenů z hoblin vzniklých po ořezávání pastelek ořezávkem. Už tehdy to byly prsteny určené pro konkrétní osobu, přičemž materiál i podoba byla úzce spjata s její osobností: materiál-ořezávanky jsem zvolila v souvislosti s její zálibou v kresbě pastelkami, křehkost a malebnost ořezávanek korespondovala s křehkostí a krásou její duše, podoba prstenů byla odrazem její osobnosti, lásce ke květinám a promítáním mého vztahu vůči ní – jeden z prstenů byl ztvárněním pugétu růží, druhý ve tvaru poháru, třetí v podobě dvojice květů-zvonečků, čtvrtý prsten symbolizoval široké kruhové okvětí s velkou homolí-pestíkem uprostřed.

V zimním semestru druhého ročníku mého studia jsem se zaměřila na prsteny. Jeden z prstenů obsahoval magickou symboliku. Jednalo se o široký, mosazný, patinovaný prsten, na němž byl místo kamene zasazena otevřená kruhová výseč tvořící dvě třetiny prstenového kroužku. Konce byly nepravidelně ohraničené a na konci každého konce byla vyvrtána řada drobných dírek, do nichž byly propleteny mé vlasy, které oba konce spojovaly. Nepravidelné konce symbolizovaly přerušení. Použití mých vlasů symbolizovalo spojení a koloběh.

Druhým prstenem byl měděný úzký kroužek, na němž byla připájena měděná polozavřená mistička, do níž byla místo kamene zasazena ocelová kulička, s níž může nositel prstenu neustále donekonečna otáčet a vnímat kontrast mezi teplým zabarvením mědi a chladem oceli. Otáčející kulička představovala nekonečný koloběh života.

Třetím prstenem byl „prstýnek s vodotryskem“ jako parafráze hodinek s vodotryskem. Vyrobila jsem jej z mosazi, na kroužek jsem připájela mělkou širokou miskou, symbolizující bazének, z něhož vyvěraly dvě šikmé trysky vzájemně diagonálně posazené. Z trysek stříkala „voda“ v podobě pramínku čirého vlasce.

2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

2.1 Snubní prsteny pro čtyři páry

Tématem mé bakalářské práce jsou snubní prsteny.

Důvody mé volby tématu jsou za prvé vztah k prstenům obecně, za druhé potřeba tvorby prstenů se specifickým významem pro konkrétní lidi a za třetí jsem zde promítla své osobní vztahy s lidmi, pro něž jsou prsteny určeny.

Ráda tvořím prsteny, protože prsten má vždy nějakou funkci pro svého nositele. Počíná od pouhou funkcí zdobnou, má význam magický nebo symbolický. Prsten je šperk, který je nošen na takové části těla, která je zároveň komunikačním prostředkem: prostřednictvím rukou vytváříme gesta, pomocí rukou se zdravíme s ostatními lidmi, ať už vzájemným podáváním rukou nebo jejich máváním. Prsten je mezi šperky dokonalým komunikačním prostředkem, a to směrem k vnějšmu okolí, směrem k sobě a v případě snubních prstenů i mezi partnery vzájemně. Prostřednictvím snubního prstenu vysílám informace svému okolí mj. o svém rodinném stavu a také je symbol vzájemného spojení, blízkosti a důvěry mezi partnery.

Vytvořila jsem snubní prsteny pro čtyři konkrétní páry. Každý z oněch čtyř párů je jiný, každý z oněch osmi lidí je jedinečnou osobností, ale současně všechny páry i osobnosti v každém z párů mají něco společného. V této chvíli je

to osudové setkání v Ústavu umění a designu na Západočeské univerzitě v Plzni. Prsteny jsou určeny pro mé spolužáky Petru Benešovou s Adamem Kasalým, Zuzanu Dadákovou s Adamem Sogelem, pro profesora Vratislava Karla Nováka a jeho přítelkyni Ludmilu Šikolovou a pro mne a mého přítele Jana Dolejše.

Po deseti letech mého zaměstnání ve státní správě jsem učinila intuitivně a velmi razantně a krok a přihlásila se ke studiu Designu kovu a šperku, za nimž jsem z místa svého bydliště odešla do 150 km vzdálené Plzně. Veškeré mé vnitřní dění, myšlenky a činnosti se pak zaměřily na mé studium.

2.2 Historie snubních prstenů

2.2.1 Předchůdce snubního prstenu a poznávací význam prstenu

Historie snubního prstenu sahá do Starého zákona, kdy Abrahám ve stáří hledal ženu pro svého syna Izáka, a tak poslal nejstaršího služebníka do vlasti, odkud měl nevěstu přivést. Pán určil za Izákovu ženu Rebeku, které daroval Abrahámův pověřenec zlatý kroužek do nosu a náramky na paže, kroužek symbolizoval zástavu manželství. V písni z Faerských ostrovů, nejstarší dochované verzi Prstenu Niebilungů, Sigurd dává Brynhildě zlaté prsteny a náhrdelníky jako dar za odměnu za ženino panenství. Zde se ještě nejedná o svatební rituál, ale prsten je se sňatkem úzce spjat. Snubní prsten v kontextu svatebního obřadu je pak zvykem novějším, odvozeným nejspíše od římského zasnubního prstenu. V antickém Římě byl za původce železných prstenů považován Prométheus, jenž byl připoután na Kavkaze, kde mu orel každý den kloval játra a poté, co ho Jupiter omilostnil, nechal si na památku svého utrpení železný kroužek, v němž byl zasazen kamínek z kavkazské skály. Pak se železný prsten objevuje poprvé v zasnubním rituálu ve starém Římě. Železný prsten posílali také snoubenci svým budoucím ženám, byl tak symbolem domova, v němž měly být manželky uzavřeny. Zasnubní prsten se pomalu rozšířil v římském a pak i křesťanském světě. Na Juditině svatbě roku

856 se poprvé setkáváme s opravdovým snubním prstenem. Ovšem až do 15. století stále trvá kolísání mezi zásnubním a snubním prstenem.¹

2.2.2 Symbolika

Snubní prsten zprvu znamenal zejména zástavu věrnosti. V prvních staletích našeho letopočtu, kdy zásnuby se závědky vystřídalaly zasnoubení založené na pouhé ústní dohodě, se začínají namísto železných kroužků používat prsteny z drahých kovů. Zlaté prsteny se objevují u Tertuliána ve 2. století. V legendě o Prométheovi železný kroužek znamenal sílu lásky, která vítězí nade vším a kámen, který do něj zasadil, symbolizoval jeho nezdolnost. Dále se však symbolem manželské náklonnosti stalo zlato, nadřazené všem ostatním kovům, zatímco drahý kámen byl symbolem lásky, která tuto náklonnost povznáší. Nejčistší symbolika kovů byla pocitována koncem středověku: těm, kdo zneuctili svátost manželství, byl zlatý prsten odepřen a ti, kteří se museli vzít, protože si už předem vybrali zálohu na svatební noc, byl navlečen na znamení potupy prsten ze slámy a tyto dvojice např. v Paříži byly oddávány v jednom z nejmenších kostelů, Sainte-Marine. V Byzanci v 11. století dostává zlatý prsten žena od snoubence, zatímco on od ženy přijímá prsten železný, eventuálně stříbrný – symbolika zde tak zůstává, ovšem jen z jedné z obou stran.²

Cena zásnubních a snubních prstenů brzy vzrostla natolik, že to začalo vadit duchovenstvu – v tourském rituálu z roku 1533 je uvedeno, že prsten, jenž se předkládá k požehnání, musí být bílý, kulatý a ze stříbra, protože pouze tak je symbolem svátosti. Křesťané pak byli natolik znepokojeni, že od přehnaně skvostných prstenů ze zlata a drahých kamenů nastal návrat k prapůvodní symbolice prstenu jako zástavy manželské věrnosti – takový byl jeho význam do dob velkého křesťanského encyklopedisty Isidora ze Sevilly v 7. století.

---

¹ BOLOGNE, J.C. *Svatby: Dějiny svatebních obřadů na Západě*. Praha:VOLVOX GLOBATOR, 1997, s. 42-43

² BOLOGNE, J.C. *Svatby: Dějiny svatebních obřadů na Západě*. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 1997, s. 45

Některá požehnání prstenu prosí Pána o pomoc při uchování cudnosti ženy i obou manželů.³

V lidovém smýšlení prsteny byly dlouho spjaty s panenstvím a sexualitou, snubní prsten se stává symbolem sexuální moci muže nad ženou. Okamžik jeho navlečení na prst byl vyhledáván čarodějkami, aby na novomanžele uvrhly kletbu neplodnosti a v 17. století bylo zvykem upustit prsten, jestliže nevěsta měla podezření na přítomnost čarodějky u obřadu a takto bylo možné uřknutí odvrátit. Jednou z nejběžnějších mužských praktik proti kletbě impotence bylo močení skrze snubní prsten. Od sexuální moci se přešlo k moci manžela nad manželkou vůbec a v 19. století je tato symbolika prstenu završena. V některých krajích platila pověra, že pokud muž nedokáže navléknout snubní prsten přes druhý kloub, hlavou rodiny bude žena, v opačném případě bude v domě vládnout on.

2.2.3 Podoby snubních prstenů v průběhu historie

V antickém Římě nacházíme složitější zdvojené prsteny nebo prsteny typu *fede* (z italštiny *mani in fede* – *ruce v důvěře*), které jsou tvořeny zlatým drátkem, jenž má na obou koncích ruce, uzavírající kruh. U některých prstenů ruce vytvářely lůžko pro drahý kámen. Tento typ prstenu se pak znovu objevuje ve 12. století a byl často zdoben nápisy „*Máte mé srdce*“, „*Nepochybujte o mé lásce*“, „*Navždy spolu*“ nebo „*Již nikdy neodejít*“.⁴

Od 2. století n. l. býval křesťanský zásnubní prsten vyráběn ze zlata, v Corbridge v Nordumbrii byly nalezeny prsteny polygonálního tvaru z 2. – 3. století. n. l., které byly prořezáváním horizontálně členěny do 3 řad, přičemž prostřední řada obsahuje řecký nápis „*Láska – znamená Polemia*“.⁵

V byzanci v 6. a 7. století n.l. byly snubní prsteny většinou zdobeny rytinami, které zobrazují nevěstu a ženicha, na jednom z nalezených prstenů jsou žehnání postavami Krista a Panny Marie a doprovázeni řeckým nápisem pravděpodobně znamenajícím slovo „*Harmonie*“. Prsten byl vyroben ze zlata,

³ BOLOGNE, J.C. *Svatby: Dějiny svatebních obřadů na Západě*. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 1997, s. 46

⁴ BOLOGNE, J.C. *Svatby: Dějiny svatebních obřadů na Západě*. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 1997, s. 47

⁵ TAIT, H. *7000 Years of Jewellery*. New York: Firefly Books Ltd. 2008, s. 236

kroužek byl zdoben niellem a rytinami se scénami ze života Krista a měl oktagonální tvar.⁶

Zdvojený prsten byl pak symbolem manželského spojení a skládá se ze dvou prstenů spojených týmž lůžkem pro kámen a některé z nich vypadly jako jediný prsten, který se dal otevírat po celé délce, uvnitř byl ukrytý nápis. V 16. století se zdvojený prsten stal nejběžnější formou snubního prstenu a pochází od něho francouzské slovo *l'alliance* (spojení, svazek). Objevují se i prsteny s křestními jmény snoubenců.⁷

Zdvojený prsten pochází např. i z Německa z 2. Poloviny 16. století. Dvojice do sebe spojených vzájemně skládacích zlatých, smaltovaných, kameny osázených prstenů nelze oddělit, mohou se do sebe zaklesnout a složit v jeden prsten. Když jsou v rozložené podobě, jsou uvnitř každého vidět vyryté nápisy „Koho Bůh spojil, toho člověk nerozděluj“. Tento typ prstenů se nazývá „*gimmel*“ – z latinského *gimmelius*, což znamená dvojice.⁸

Od 16. do 18. století se užívají mohutnější a komplikovanější prsteny, mnoho z nich bylo zdobeno rytinou květinového vzoru, smaltovanými hrdličkami, které se dotýkají zobáčky s nápisem „*Bud'me jako ony*“, srdíčky nebo propojeným visacím zámečkem s klíčky na obou stranách.

Snubní prsten z Anglie z r. 1760 je zdoben safírem ve tvaru srdce, kroužek pak obsahuje smaltovaný nápis.⁹

Na konci 18. století se na prstenech objevují rébusy - písmena drahých kamenů, zapuštěných do prstenu, vytvářející křestní jméno nebo jiné slovo – např. ametyst, diamant, smaragd, lazurit a ještě jeden smaragd dávají jméno Adèle – těmto barevným kompozicím se říkalo harlekýny, v Anglii to byly *regard-rings*, kde iniciály sedmi drahých kamenů tvoří dohromady slovo *regard* (*úcta*) nebo *dearest* (*nejdražší*).

---

⁶ TAIT, H. *7000 Years of Jewellery*. New York: Firefly Books Ltd. 2008, s. 236

⁷ BOLOGNE, J.C. *Svatby: Dějiny svatebních obřadů na Západě*. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 1997, s. 47

⁸ TAIT, H. *7000 Years of Jewellery*. New York: Firefly Books Ltd. 2008, s. 239

⁹ TAIT, H. *7000 Years of Jewellery*. New York: Firefly Books Ltd. 2008, s. 238

Po francouzské revoluci tyto výstřelky zmizely a od 19. století byl snubní prsten zredukován na tenký zlatý kroužek, jaký známe dodnes a tento typ zcela vytlačil zdvojené prsteny. Později se ale znovu objevují malé diamanty a barevné drahokamy a do módy se vrací prsteny propojené, srostlé a kroucené (tedy opět symbol „aliance“), vznikají i směsice zlata různých barev.¹⁰

Zvyk nosit prsten na prsteníčku pochází z antického Říma – tento prst je prý spojen tenkým nervem nebo žilkou přímo se srdcem a pokud jej stlačíme prstenem, láska snoubenky je zaručena. „Prsteník“ jako název prstu zavedl Isidor ze Seville. Podle Plinia však Galové a Bretonci měli ve zvyku nosit prsten na prostředníku a dle starého masarabského rituálu žena nosí prsten na ukazováčku a muž na malíčku. Od 12. století se prsten nevěstě navléká v rámci zvláštního rituálu postupně na tři prsty pravé ruky, přičemž u prvního se říká „Ve jménu Otce“, při druhém „ve jménu Syna“, při třetím „a Ducha Svatého“, nakonec zůstane prsten na posledním prstě nebo se navlékne na prst levé ruky. Ve středověku se dávala přednost nošení prstenu na pravé ruce, při manuální práci však méně překážel na levé ruce a navíc na levé ruce nemůže dojít k záměně s prstenem biskupů, kteří jej nosí na pravé ruce na znamení naprosté cudnosti, zatímco od manželů se žádá pouze zdrženlivost.¹¹

U snubního prstenu se stále stupňuje jeho sakralizace a dárek soukromého charakteru se proměnil ve významný rituál. Od 16. století kněz podává prsten ženichovi a ten ho navlékne nevěstě a na čtvrtém milánském koncilu roku 1567 Karel Boromejský předepisuje mlčení novomanželů během předávání prstenu. Ve stejném období se zavádí zvyk výměny prstenů, přičemž do té doby ho nosila pouze žena – až na výjimky jako je např. Španělsko v 11. století či Polsko v 15. století. Prsten i pro manžela je prvně zaveden v rituálu z Bordeaux z roku 1596, k jeho všeobecnému rozšíření došlo ve Francii v druhé

---

¹⁰ BOLOGNE, J.C. *Svatby: Dějiny svatebních obřadů na Západě*. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 1997, s. 48

¹¹ BOLOGNE, J.C. *Svatby: Dějiny svatebních obřadů na Západě*. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 1997, s. 49

polovině 19. století a do liturgie byl tento zvyk zahrnut až novým misálem z roku 1969.¹²

3 CÍL PRÁCE

Cíle mé bakalářské práce mají povahu tématickou, řemeslnou a osobnostní.

Tématická povaha cílů mé práce vychází z volby tématu, které, ačkoli mám s tvorbou prstenů již zkušenosti, je pro mne nové. Vytvořila jsem osm kusů prstenů, avšak v případě snubních prstenů je tvůrce nucen vytvořit dvojice prstenů tak, aby k sobě kusy ve dvojici náležely, aby byl mezi nimi spojovací prvek nebo aby dohromady tvořily jednotný celek, který vznikne po spojení dvou prstenů. Téma snubních prstenů jsem si tedy zvolila mj. proto, abych mohla hledat spojovací prvek ve dvojici prstenů, jenž by byl odrazem osobností nositelů, spočíval v podobě či mechanismu prstenu a dále abych se mohla hlouběji zamyslet nad možnostmi propojení.

Řemeslná povaha cílů mé práce byla obsažena již během tvorby klauzurních prací a pokračuje i v bakalářské práci. Spočívá v mé potřebě osvojit si rozdílné technologie tvorby šperku, zdokonalení se v nich a v práci s rozličnými materiály. Díky úzkému zaměření na konkrétní technologii si ji prakticky vyzkouším, setkám se s jejími úskalími a mohu porovnat obtížnost práce s rozdílnými materiály. Téma snubních prstenů pro čtyři páry jsem vedle pohnutek uvedených v kapitole 2 zvolila i s tím cílem, že každá dvojice prstenů bude vytvořena jinou technologií a z jiného materiálu. Během tvorby mé bakalářské práce jsem se tak setkala s prací se dřevem, obecnými kovy, kterými jsou mosaz, alpaka, ocel, železo, dále drahými kovy, mezi něž patří stříbro a zlato. S použitím

---

¹² BOLOGNE, J.C. *Svatby: Dějiny svatebních obřadů na Západě*. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 1997, s. 49

zlata jsem se poprvé setkala právě díky mé bakalářské práci a je to pro mne zcela nová a vzhledem k ceně materiálu i napínavá zkušenost.

Osobnostní cíle mé bakalářské práce vycházejí ze zaměření se na konkrétní osobnosti, tj. z tvorby šperku pro konkrétní lidi. Tyto cíle mají složku kognitivní a projektivní, které se vzájemně prolínají. V kontextu kognitivní složky mne tvorba šperku pro konkrétní osobu obohacuje o hlubší poznání dané osobnosti díky zamyšlení se nad jejími povahovými vlastnostmi za účelem zohlednění jejich promítnutí do podoby šperku a také díky konzultacím tvorby prstenu s danou osobou. Výsledné dílo je pak projekcí jak osobnosti nositele, tak mého vnímání dané osoby.

4 PROCES PŘÍPRAVY

Přípravu na výrobu snubních prstenů pro mou bakalářskou práci jsem zahájila již v zimním semestru akademického roku 2011/2012, a to formou teoretickou a posléze praktickou. Teoretickou přípravu jsem realizovala prostřednictvím analýzy psychologických aspektů jednotlivých párů i lidí. V rámci praktické přípravy jsem si výrobu vyzkoušela formou modelů z jiných či totožných materiálů, z jakých jsou vytvořeny prsteny pro mou bakalářskou práci.

4.1 Teoretická příprava

V rámci teoretické přípravy jsem se snažila vyjít ze šesti úhlů pohledu, z nichž mohu k návrhu prstenů vyjít:

- 1) Vycházet z charakteru osobnosti každého jedince v páru a zároveň z toho, co ten pár pojí dohromady, co mají ti dva společného, co je snoubí
- 2) Vycházet z charakteru jejich vlastní tvorby
- 3) Skloubit charakter osobnosti a charakter tvorby – ve skutečnosti se přirozeně tak jako tak promítá osobnost do své tvorby
- 4) Promítat do prstenů svůj subjektivní pohled a své subjektivní vnímání jak jednotlivých osobností, tak párů jako celků
- 5) Vycházet z brainstormingu svého i svých spolužáků na téma charakteristiky jednotlivých osobností

6) Designér snubních prstenů vytvoří prsteny dle přání zákazníků

Charakteristika jednotlivých osobností dle pohledu mého a mých spolužáků a dle tvorby jednotlivých nositelů:

4.1.1 Ludmila Šikolová

Při návrhu prstenu pro Ludmilu Šikolovou vycházím ze svých pozorovacích schopností a vjemů vzniklých při setkání formou přednášky na Ústavu umění a designu a jejích krátkodobých návštěvách v ateliéru Design kovu a šperku, studiem literatury z oblasti českého šperku a brainstormingu svých spolužaček a spolužáků.

Ke klíčovým výrazům charakterizujícím Ludmilu Šikolovou a její tvorbu patří: papír, kreditní a telefonní karty, límce, hluchadla, stříbro, kinetismus, obětavost, skromnost, lidskost, praktičnost.

Dle Aleny Křížové je jedním z prvků její tvorby kinetický prvek a námět s překvapením nebo ukrytou tajenkou. Ludmila Šikolová vnímá šperk jako pokračování lidského těla.¹³

4.1.2 V. K. Novák

U profesora V. K. Nováka jsou výraznými jak charakteristika jeho osobnosti, tak povaha jeho díla.

Charakteristika osobnosti dle brainstormingu mého, mých spolužaček a spolužáků nese tato klíčová slova: charisma, moudrost, lidskost, erotika, sprostárny, elegance, rozpaky, nahota, nevyzpytatelnost, vtip, černý oděv, vzdělanost, rozvážnost, vynikající vyjadřovací schopnosti, řečník, kostrbatost, protimluva, profesní i životní zkušenost, pošuk, sportovec, naivita, kreativita.

Charakteristika díla: kinetismus, konstruktivismus, geometrie, schránka, mechanická hračka, absurdita, humor, koncept, metafora, hra, technika, ironie, socha, pravidelnost, kostka, erotika.

---

¹³ KŘÍŽOVÁ, A. *Proměny českého šperku ke konci 20. století*. Praha: Academia, 2002, s. 138

4.1.3 Petra Benešová

Charakteristika osobnosti a tvorby na základě brainstormingu: přítulnost, usměvavost, vypočítavost, péče, smyslnost, papír, líbivost, narcismus.

4.1.4 Adam Kasalý

Charakteristika osobnosti a tvorby: kreativita, pohodička, lenost, nezodpovědnost, rozvážnost, pomalost, mechanická hračka, technika, geometrie, konstrukce, pohyb, metafora, vtip, zručnost.

4.2 Praktická příprava

Výrobu prstenů pro Petru a Adama jsem vyzkoušela z totožných materiálů, tedy z ocelového a železného drátu a magnetů, a to s tím rozdílem, že magnety byly mezi ocelovými kroužky volně pohyblivé, kdežto v prstenech v mé bakalářské práci je magnet vždy připevněn k jednomu konci ocelového kroužku. Materiál pro bakalářskou práci jsem pak zvolila totožný z toho důvodu, že vzájemná magnetická síla mezi materiály byla ideální k tomu, aby jednotlivé ocelové kroužky držely při sobě dostatečnou silou a zároveň vzhled povrchu ocelových kroužků a povrchu magnetů spolu dokonale korespondoval co do kontrastu mezi matným vzhledem ocelového kroužku a vysokým leskem neodymového magnetu.

Další přípravu jsem provedla pro prsteny určené pro profesora V. K. Nováka a jeho přítelkyni Ludmilu Šikolovou. Model prstenu pro pana profesora jsem vytvořila z jiného materiálu, než je výsledná podoba pro mou bakalářskou práci, a sice namísto zlaté konstrukce s granátovými kuličkami uvnitř to byl model z ocelových drátků s ocelovými kuličkami. Modely prstenů jsou zobrazeny v Příloze 1.

5 PROCES TVORBY

5.1 Petra a Adam

Prsteny pro Petru a Adama mají stejný vzhled i materiál, dohromady vytvářejí sestavu devíti ocelových kroužků s devíti magnety. Petřin prsten je složen ze čtyř jednotlivých kroužků spirálovitě propojených čtyřmi neodymovými magnety. Jednotlivé kroužky jsem vytvarovala z ocelového drátu o průměru 1 mm navíjením na ocelovou kulatinu. Navíjením jsem získala pružinu, kterou jsem pak kleštěmi rozdělila na jednotlivé kroužky. Magnety jsou připevněny vždy na jednu stranu ocelového kroužku. Na obou koncích kroužku jsou stříbrnou pájkou připájeny malé železné podložky, které jsem vyrobila z drátu o průměru 0,6 mm navíjením na ocelovou kulatinu stejným způsobem jako v případě ocelových kroužků. Vnější průměr obou koncových podložek odpovídá vnějšímu průměru magnetu, tj. 2,5 mm. Koncové železné podložky vytvářejí plošky, na které je na jednom konci prstýnku dvousložkovým epoxidovým lepidlem připevněn magnet a na druhý konec prstýnku je magnet přitahován vlivem magnetické síly k oceli.

Adamův prsten se skládá z pěti kroužků a je vyroben stejnou technologií jako Petřin prsten. Počet kroužků odpovídá počtu písmen ve jménu Petra.

5.2 Zuzana a Adam

Prsteny pro Zuzanu a Adama jsou vyrobeny ze dvou částí, každá je z jiného materiálu. První polovinu obou prstenů tvoří ořechové dřevo, druhou polovinu mastek. V případě prstenu pro Zuzanu se jedná o catlinit, tedy růžovou odrůdu mastku. Druhá polovina Adamova prstenu je vyrobena z šedého mastku.

U obou prstenů jsem nejprve vyřezala první část z ořechového dřeva. Jeden kus dřeva jsem pilkou rozdělila na dvě části a do každé jsem posléze postupným vrtákem vyvrtala otvor pro prst – u prstenu pro Zuzanu o průměru 16 mm, u prstenu pro Adama o průměru 20 mm. Po vyvrtání a dovypilování otvorů jsem následně obě části k sobě spojila oboustrannou lepicí páskou a obě

části naráz jsem upnuté ve svěráku vypilovala pilníky a smirkovým papírem do organického tvaru. [Příloha 2]. Při výrobním procesu jsem tedy tvořila dřevěnou část dohromady a pak ji rozpůlila. Ke každé polovině jsem pak dotvořila z mastku druhou část, která má totožný tvar jako druhá dřevěná část ke každému z prstenů, na dřevěnou část tedy plynule navazuje část z mastku a tvoří dohromady prsten stejného tvaru, ve kterém byla celá dřevěná část před jejím rozpůlením. Aby vynikl kontrast mezi dřevěnou a mastkovou částí prstenu, vlepila jsem mezi obě části mosazný kroužek o tloušťce 1 mm, který je současně symbolem snubního kroužku.

5.3 Ludmila Šikolová a V. K. Novák

Prsten pro Ludmilu Šikolovou má vnitřní a vnější část. Vnější část je stylizována do povrchu Merkuru a je vyrobena ze stříbra 925/1000. Vnější část má dvě vrstvy – horní tvoří souvislý uzavřený kroužek, který jsem spájela a na prstenovém kónu vytvarovala ze stříbrného plechu o tloušťce 1 mm a šíři 10 mm. V jednom místě uprostřed šíře kroužku jsem vyvrtala kruhový otvor o průměru 4,5 mm. Spodní vrstvu vnější části prstenu tvoří dva kroužky ze stříbrného plechu o tloušťce 1 mm a šíři 2 mm, které jsem vyrobila stejným způsobem, jako vnější kroužek. Každý ze dvou vnitřních kroužků těsně přiléhá zevnitř k horní vrstvě a je umístěn po okrajích prstenu, vytváří tedy kolejnici, ve které se pohybuje vnitřní část prstenu. Vnitřní část prstenu představuje Slunce, kolem kterého Merkur obíhá. Je vyrobena ze 14karátového žlutého zlata 585/1000 a složena z plechu o tloušťce 0,5 mm a šíři 6 mm, který jsem na ocelové kulatině pomocí gumové palice tepáním vytvarovala do otevřené kruhové výseče a na který jsem připájela zlatou kuličku o průměru 3.5 mm. Obě části prstenu jsou vzájemně rotačně pohyblivé, Ludmila si může s Merkurem neustále otáčet kolem Slunce.

Prsten pro profesora V. K. Nováka má podobu vzdušné konstrukce, kterou jsem spájela ze zlatých drátků o průměru 0,6 mm. Dovnitř konstrukce jsem vsadila čtyři granátové kuličky.

Konstrukce prstenu je vyrobena ze 14karátového žlutého zlata 585/1000 a je spájena z 11 kroužků. 4 kroužky tvoří jakousi vzdušnou „šínu“ – dva z nich jsou vnitřní menší a jsou blíže k prstu, další dva jsou větší vnější a jsou dále od obvodu prstu. Tyto čtyři základní kroužky drží pohromadě pomocí sedmi malých kroužků, připájených kolmo k oněm čtyřem základním kroužkům a jsou pravidelně rozmístěny.

5.4 Já a můj partner

Snubní prsteny pro mne a mého partnera jsem pojala jako prototyp, a to z důvodu pověry, která praví, že by řemeslník neměl sám sobě vyrábět snubní prsteny, jinak mu to přivolá neštěstí v manželství. Prsteny jsem tedy vytvořila z obecných kovů, které v rámci prototypu k prstenům nahrazují drahé kovy, z nichž by měly být dříve či později vyrobeny pravé snubní prsteny pro mne a mého partnera. Použila jsem tedy mosaz a alpaku, namísto zlata a stříbra.

Prsteny pro mne a mého partnera mají stylizovanou podobu koček. Každý prsten je složen ze dvou koček: jedné mosazné a jedné alpakové. Obě kočky jsou vzájemně propletené a střetávají se hlavami a ocasy. Tvar koček jsem nejprve vyřezala lupénkovou pilkou z mosazného a alpakového plechu o tloušťce 1mm [Příloha 3]. Poté jsem vyřezané části uprostřed v místě ocasů překřížila a spájela k sobě tak, že hlava a tělo každé kočky se nacházely na vnější části a ocasy na vnitřní části obvodu prstenu. Spájené části jsem posléze vytvarovala do kruhu na prstenovém kónu pomocí úderů pogumované palice tak, že se hlavy koček střetly a dotýkaly se vzájemně špičkami uší a současně se střetly špičkami ocasů, které se ocitly v průhledu mezi ušima pod hlavami koček. Špičky uší a ocasů jsem k sobě připevnila pájením. Hotové prsteny jsem nakonec vybrousila pilníky a smirkovými papíry a vyleštila brousicí a leštící pastou pomocí plstěného kotouče, připevněného na elektrickou brusku.

6 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

6.1 Materiál

6.1.1 Kovy

Šest z osmi kusů prstenů jsem vytvořila z kovů. Jedná se o drahé kovy, kterými jsou stříbro a zlato a obecné kovy, z nichž jsem použila mosaz, alpaku, ocel a železo.

K důležitým vlastnostem kovů pro účely mé bakalářské práce patří vliv kyslíku, tvrdost, barva a magnetická přitažlivost.

Zlato patří mezi drahé kovy, které se vlivem působení kyslíku ve vzduchu nemění, vyznačuje se měrnou hmotností 19.3 kg/l, bodem tání 1064 °C, zlatožlutou barvou a vysokým leskem. Je velmi tažné a kujné, na vzduchu je i za vyšší teploty stálé a je rozpustné pouze v lučavce královské (3 díly kyseliny solné a 1 díl kyseliny dusičné), v kyselině selenové a kyanidu draselném nebo sodném za pomoci okysličovadla. Ryzí zlato je měkké (dle stupnice tvrdosti 2,5), proto se k výrobě šperků leguje, tj. vytváří se slitiny s jinými kovy, čímž se zvýší tvrdost a pevnost zlata, sníží se bod tání a získají se různé barevné odstíny. Přidáme-li více mědi a méně stříbra, získáme červený odstín. Přidáme-li více stříbra a méně mědi, dostaneme žlutý odstín a přidáním paládia či niklu vznikne bílé zlato. Obsah zlata ve slitině se uvádí v tisícinách nebo v karátech. 1000/1000 je zlato ryzí s obsahem 24 karátů. 585/1000 odpovídá ryzosti 14 karátů.¹⁴

Obsah ryzího zlata ve slitině můžeme zjistit prostřednictvím kyseliny nebo ohněm. Základní zkušební metodou je leptání různě upravenými kyselinami, neboli rychlá zkouška čtem, k níž se používá zkušební kámen buližník (jemnozrnná křemičitá hornina sytě černé barvy). Otěr zkoumaného předmětu zanechá na buližníku zlatý črt, přes který se skleněnou tyčinkou rozetřou kapky zkušebních kyselin pro různé ryzosti zlata. Zlatý črt nezmění barvu, odpovídá-li kyselina ryzosti zkoumaného materiálu. Obecné kovy pod

---

¹⁴ TÄUBL, K. *Zlatnictví*. Praha: SNTL, Nakladatelství technické literatury, n. p. 1976, s. 19-20

všemi kyselinami tvoří malé bublinky a črty po několika vteřinách zmizí, slitiny s mědí zanechávají nazelenalý odstín. Základní zkušební kyselinou pro slitiny zlata je čistá kyselina dusičná, která na zlato ryzosti nad 500/1000 nemá žádný vliv. Zbarví-li se črt dohněda, je ryzost zlata pod 500/1000. Zkušební kyselinou pro slitiny zlata s ryzostí nad 500/1000 je směs kyseliny dusičné, solné a destilované vody v určitých poměrech. Dalším způsobem zjištění ryzosti zlata jsou zkoušky v ohni.¹⁵

Stříbro je nejbělejší kov s vysokým leskem, má měrnou hmotnost 10,5 kg/l, bod tání 960 °C. Je tvrdší než zlato (tvrdost 3), za které se hned řadí v kujnosti a tažnosti. Je nejlepším vodičem tepla a elektřiny. Na čistém vzduchu se nemění, černá však působením sirovodíku a sirných par. Je rozpustné v kyselině dusičné. K výrobě stříbrných produktů se nepoužívá stříbro ryzí, ale jeho slitiny s mědí. Ryzost se měří stejně jako u zlata v tisícinách a zkouší se taktéž na buližníku pomocí roztoku dvojchromanu draselného ve zředěné kyselině sírové. Dle obsahu ryzího stříbra se črty zbarví do světle až tmavě červeně. Kyselina pro stříbro ryzosti pod 585 rozpouští stříbrný črt úplně, kyselina pro ryzost nad 750 zanechává modrobílou kašovitou sraženinu chloridu stříbrného.¹⁶

Mosaz je slitina mědi (64 – 72 %) a zinku (28 – 36 %).

Alpaka je slitina mědi(50 – 68 %), zinku (19 – 31 %) a niklu (13-19 %), svou bílou barvou napodobuje stříbro a bod tání je kolem 1000 °C.¹⁷

Železo má měrnou hmotnost 7,85 kg/l a taví se při teplotě 1520 °C. Ryzí železo se vyskytuje jen vzácně, a to v meteoritech, jinak se těží z rud. Železo je dobře kujné a svarné, na suchém vzduchu a při normální teplotě se nemění, ve

---

¹⁵ TÄUBL, K. *Zlatnictví*. Praha: SNTL, Nakladatelství technické literatury, n. p. 1976, s. 21-22

¹⁶ TÄUBL, K. *Zlatnictví*. Praha: SNTL, Nakladatelství technické literatury, n. p. 1976, s. 22-23

¹⁷ TÄUBL, K. *Zlatnictví*. Praha: SNTL, Nakladatelství technické literatury, n. p. 1976, s. 23

vlhku a vodě však koroduje, v žáru vytváří modročerné okuje. Je rozpustné v kyselinách.¹⁸

Ocel je kujné technické železo. Vlastnosti oceli se mění vlivem teploty. Kalením, tedy rozžhavením dočervena na teplotu 700-800 °C a náhlým ponořením do studené vody či oleje se stává tvrdší, avšak zároveň křehčí. Křehkost se pak ubírá popouštěním. Při postupném zahřívání nad nečadivým plamenem se pak při různých teplotách získávají různé odstíny, od 200 °C je to postupně světle žlutá, pak tmavě žlutá, dále hnědá, při 260 °C hnědočervená, pak purpurově červená, fialová, tmavomodrá a při 330 °C má ocel šedozelené zabarvení. Předměty z oceli, které jsou popuštěny žlutě, jsou tvrdé a křehké, takto popuštěná ocel se tedy používá na výrobu např. břitev, modře popuštěné předměty z oceli jsou měkčí a pružné, tato ocel má využití např. při výrobě pilek či pružin.¹⁹

Neodymové magnety (NdFeB) jsou směsí neodymu, železa a boru, jsou nejsilnějším typem magnetu, mají schopnost unést více než tisícinásobek své váhy. Velice snadno korodují, bývají tedy povrchově upravovány nejčastěji niklováním či zinkováním. Magnetickou sílu ztrácejí již při teplotě nad 80 °C.²⁰

6.1.2 Ořechové dřevo

Běl (tj. světlejší, obvodové nejmladší letokruhy) ořechového dřeva má šedobílou barvu, někdy s jasně žlutými skvrnami na okrajích. Barva jádra je nejčastěji tmavohnědá s jasným černým oddělením od bělu. Vyniká vysokou tvrdostí trvanlivostí.²¹

---

¹⁸ TÄUBL, K. *Zlatnictví*. Praha: SNTL, Nakladatelství technické literatury, n. p. 1976, s. 27

¹⁹ TÄUBL, K. *Zlatnictví*. Praha: SNTL, Nakladatelství technické literatury, n. p. 1976, s. 27

²⁰ http://cs.wikipedia.org/wiki/Neodymov%C3%BD_magnet

²¹ <http://www.koumak.cz/navody/zpracovani-dreva-orech/>

6.1.3 Mastek

Pro část své bakalářské práce jsem použila šedý mastek a tzv. catlinit (červená odrůda mastku).

Mastek je jednoklonný minerál, vyznačuje se tvrdostí 1, což je nejměkčí minerál na stupnici tvrdosti, je chemicky velmi odolný, žáruvzdorný a dokonale štěpný.²²

Catlinit je vzácná červená odrůda mastku, který se těží v dolech v jihozápadní Minnesotě. Název byl zvolen podle amerického malíře Indiánů George Catlina, jenž v 1. pol. 19. st. nazval doly „Pipestone“. Indiáni vyráběli z catlinitu hlavičky pro své dýmky a považují catlinit za posvátný, protože zobrazuje krev a maso jejich předků.²³

6.2 Zpracování kovu, dřeva a mastku

Pro zpracování všech materiálů, tj. kovu, dřeva a mastku, jsem použila techniky ručního zpracování. Jednalo se o řezání lupénkovou pilkou, pilování pomocí nejrůznějších velikostí, zrnitostí i tvarů pilníků a smirkového papíru. V případě kovů jsem pak postupovala technikou pájení. Pájením spojujeme dvě kovové části v jeden celek pomocí kovu, který má nižší bod tání než spojované části. Ke spájení zlata jsem použila zlatou pájku, ke spájení ostatních materiálů to byla pájka stříbrná, která je složena ze stříbra, mědi a zinku. Ke spájení zlatých částí v případě snubních prstenů pro profesora V. K. Nováka a Ludmilu Šikolovou jsem použila žlutou pájku, která je složena ze zlata, stříbra, mědi, kadmia, zinku.²⁴

Jako pomocných látek při pájení jsem používala borax (tetraboritan sodný) a roztok kyseliny sírové. Borax umožňuje slévání kovů a zamezuje přístupu vzduchu k tavenině. Borax, zředěný vodou, jsem při pájení aplikovala štětečkem přímo na pájené místo, na které jsem posléze přiložila malý kousek pájky a zahřála ohněm, až se pájka roztavila a došlo ke spájení požadovaných

---

²² <http://cs.wikipedia.org/wiki/Mastek>

²³ <http://www.dymky-online.cz/novinky/detail/indianske-dymky.htm>

²⁴ TÄUBL, K. *Zlatnictví*. Praha: SNTL, Nakladatelství technické literatury, n. p. 1976, s. 41-42

míst. Roztok kyseliny sírové jsem použila po procesu pájení. Spájený produkt jsem ponořila do roztoku na 5 – 60 minut, čímž jsem zbavila povrch slitků oxidů a jiných nečistot.

K leštění kovových produktů jsem po opracování pilníky a smirkovým papírem použila brusnou a lešticí pastu, kterou jsem nanasla na plstěný kotouč, jenž byl poháněn elektrickou bruskou. Brusná pasta je mastná a obsahuje kysličník chromitý, lešticí pasta obsahuje křídou.²⁵

7 POPIS DÍLA

7.1 Petra a Adam

Petra s Adamem jsou studenti Ateliéru Designu kovu a šperku na Ústavu umění a designu, žijí spolu od roku 2009 a oba si rádi hrají. Vytvořila jsem pro ně prsteny, jejichž stěžejním prvkem jsou magnety, které jsou symbolem vzájemné přitažlivé síly.

Oba prsteny mají stejný vzhled i materiál, dohromady vytvářejí sestavu devíti ocelových kroužků s devíti magnety. Ocel symbolizuje sílu jejich lásky, devítka rok 2009, jenž je počátkem jejich vztahu a prý je to i jejich magické číslo. Prsteny pro Petru a Adama mají stejný vzhled i materiál, dohromady vytvářejí sestavu devíti ocelových kroužků s devíti magnety. Petřin prsten je složen ze čtyř jednotlivých kroužků spirálovitě propojených čtyřmi magnety. Čtyři kroužky značí počet písmen ve jménu Adam. Jednotlivé kroužky drží pohromadě prostřednictvím magnetů a lze si s nimi neustále hrát – rozkládat je a skládat do spirály či jiného tvaru. [Přílohy 4, 5]

---

²⁵ TÄUBL, K. *Zlatnictví*. Praha: SNTL, Nakladatelství technické literatury, n. p. 1976, s. 49-51

7.2 Zuzana a Adam

Prsteny pro Zuzanu a Adama jsou ve znamení jejich lásky ke dřevu a přírodě a současně mají souvislost s jejich daty narození a měsíčními znameními, které jsou odvozovány od postavení planet v naší sluneční soustavě.

Oba prsteny jsou vyrobeny ze dvou částí, každá je z jiného materiálu. První polovinu obou prstenů tvoří ořechové dřevo, na níž plynule navazuje druhá polovina z mastku. Část vyrobená z mastku má totožný tvar jako druhá dřevěná část ke každému z prstenů, na dřevěnou část tedy plynule navazuje část z mastku a tvoří dohromady prsten stejného tvaru, ve kterém byla celá dřevěná část před jejím rozpůlením. V případě prstenu pro Zuzanu se jedná o catlinit, tedy červenou odrůdu mastku. Druhá polovina Adamova prstenu je vyrobena z šedého mastku. Aby vynikl kontrast mezi dřevěnou a mastkovou částí prstenu, je mezi oběma částmi vsazen mosazný kroužek o tloušťce 1 mm, který je současně symbolem snubního kroužku. [Přílohy 6, 7, 8, 9]

Zuzana je narozena ve znamení býka, Adam je narozen ve znamení vodnáře. Oba prsteny mají totožný tvar i vnější velikost. Jedná se o organický tvar, kde se střídají dvě vlnovky. Když je prsten na prstě v jedné poloze, vidíme vlnu, symbolizující znamení vodnáře. Když s ním otočíme o 90°, vidíme podobu býčích rohů.

7.3 Ludmila Šikolová a V. K. Novák

Inspirací pro tvorbu páru snubních prstenů pro Ludmilu Šikolovou a profesora V. K. Nováka mi byla taktéž data jejich narození a souvislosti vážící se k měsíčním znameními, které jsou odvozovány od postavení planet v naší sluneční soustavě.

Ludmila Šikolová je narozena ve znamení panny, kterému vládne planeta Merkur. Merkur je nejbližší Slunci a má stříbrošedý metalický povrch. Prsten má vnitřní a vnější část. Vnější část je stylizována do povrchu Merkuru a je vyrobena ze stříbra. Vnější část má dvě vrstvy – horní tvoří souvislý uzavřený

kroužek ze stříbrného plechu o tloušťce 1 mm a šíři 10 mm, v jednom místě je uprostřed šíře kroužku vyvrtán kruhový otvor o průměru 4,5 mm. Spodní vrstvu vnější části prstenu tvoří dva kroužky ze stříbrného plechu o tloušťce 1 mm a šíři 2 mm, každý z nich těsně přiléhá zevnitř k horní vrstvě a je umístěn po okrajích prstenu, vytváří tedy kolejnici, ve které se pohybuje vnitřní část prstenu. Vnitřní část prstenu představuje Slunce, kolem kterého Merkur obíhá. Je vyrobena žlutého zlata, na kterém je přiletována kulička o průměru 3,5 mm. Má podobu otevřeného prstence, přičemž otevřená část tvoří jednu pětinu kroužku a na jeden konec kroužku je připájena zlatá kulička. Kroužek tak představuje oběžnou dráhu a kulička samotné Slunce. Obě části prstenu jsou vzájemně rotačně pohyblivé, Ludmila si může s Merkurem neustále otáčet kolem Slunce. Kruhový otvor, který je vyvrtán ve vnější části prstenu, nabízí tři možnosti a stádia vzhledu prstenu: ve fázi, kdy je vnitřní, zlatá část prstenu v pozici, v níž je její otevřená část pod kruhovým otvorem, se naskýtá průhled na kůži prstu. Poté může její nositelka pootočit prstenem tak, že do otvoru začne vcházet Slunce (okraj vnitřní zlaté části s kuličkou) a při dalším pootočení se celý otvor zaplní plochou zlaté vnitřní části. S prstenem si tedy může neustále hrát.

Profesor V. K. Novák je narozen ve znamení Střelce, jemuž vládne planeta Jupiter. Jupiter je převážně plynného složení a rotuje kolem něho 65 měsíců. Prsten má tedy podobu vzdušné konstrukce ze zlatých drátků o průměru 0,6 mm. Uvnitř konstrukce běhají čtyři granátové kuličky – ty představují Jupiterovy čtyři největší měsíce, jimiž jsou Europa, Ganymedes, Io, Callisto.

Konstrukce prstenu je vyrobena ze žlutého zlata a je spájena z 11 kroužků. 4 kroužky tvoří jakousi vzdušnou „šínu“ – dva z nich jsou vnitřní menší a jsou blíže k prstu, další dva jsou větší vnější a jsou dále od obvodu prstu. Tyto čtyři základní kroužky drží pohromadě pomocí sedmi malých kroužků, připájených kolmo k oněm čtyřem základním kroužkům a jsou pravidelně rozmístěny. Uvnitř konstrukce rotují čtyři ocelové kuličky stejného rozměru.

7.4 Já a můj partner

Prsteny pro mne a mého partnera mají stylizovanou podobu koček.

Já a můj partner jsme oba narozeni ve znamení lva, jsme ale oba jemnější a subtilnější než klasický heroický či herkulovský lev. Kočkovité šelmy, respektive kočka a kocour, nejlépe charakterizují naše povahy, styl naší komunikace, soužití, společných i individuálních aktivit, a také různých alotrií i humoru. Humorné kresbičky kočky a kocoura se proto objevují např. na našich vzájemných vzkazech, na kresleném vánočním balicím papíru [Přílohy 10, 11], naši maskoti se šklebí pod vousy v podobě doma vyráběných marcipánových vánočních ozdob. Takže volba námětu pro snubní prsteny pro nás byla jednoznačná [Příloha 12].

Oba prsteny jsou složeny ze dvou stylizovaných koček: jedné mosazné a jedné alpakové. Kočičí těla se vzájemně kříží a v dolní části proplétají ocásky; dotýkající se špičky uší a současně konečky ocásků v místě, kde prsteny obvykle mívají vsazený kámen, vytváří rozetu. Hlavy a těla obou koček tvoří vnější část prstenu. V místě naproti rozetě těla koček přechází v ocasy, které se kříží a dále pokračují vnitřní obvodovou částí prstenu až k rozetě, kde jejich zahnuté konečky v průhledu vykukují mezi ušima kočičích hlav a vzájemně se dotýkají svými konci [Přílohy 13, 14].

Prsteny jsou svým propletením a spojením hlav a ocásků symbolem dokonalé harmonie, vzájemného porozumění a splynutí od hlavy až k patě (,from head to tail').

8 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

V případě snubních prstenů je tvůrce nucen vytvořit dvojice prstenů tak, aby k sobě kusy ve dvojici náležely, aby byl mezi nimi spojovací prvek nebo aby dohromady tvořily jednotný celek, který vznikne po spojení dvou prstenů. Spojovací prvek prstenů by měl spočívat v podobě, symbolice, materiálu či mechanismu prstenu. Návrh a tvorba snubních prstenů nutí tvůrce hlouběji se zamyslet.

Dalším přínosem mé práce pro můj obor je použití rozdílných technologií tvorby šperku, zdokonalení se v nich a práce s rozličnými materiály. Tvůrce může porovnat obtížnost a úskalí práce s rozdílnými materiály.

9 SILNÉ STRÁNKY

Prsteny pro Adama a Petru jsou velmi hravé a vynikají variabilitou své podoby a mají zároveň jemný vzhled.

Prsteny pro Zuzanu a Adama vynikají svým kontrastem použitých materiálů, které nejsou pro šperky příliš obvyklé, jsou zde obsaženy vzácné druhy kamene ve spojení se žlutým kovem.

Dvojice prstenů pro Ludmilu Šikolovou a V. K. Nováka vyniká svým noblesním vzhledem díky použitým materiálům, kterým jsou drahé kovy a české granáty.

Prsteny pro mne a mého přítele jsou subtilní, svou podobou se nejvíce blíží ke klasické zlatnické práci a jsou nejvíce nositelné.

10 SLABÉ STRÁNKY

Nevýhodou prstenů pro Petru a Adama je riziko ztráty jednotlivých částí a dále koroze železných částí prstenů.

Slabými stránkami prstenů pro Zuzanu a Adama jsou křehkost materiálů, ze kterých jsou vyrobeny.

Zlatá kulička v prstenu pro Ludmilu Šikolovou může mírně tlačit na prst při nošení. Prsten pro profesora V. K. Nováka je vzhledem ke slabé tloušťce zlatých drátků, z nichž je vyroben, náchylný k deformaci. Profesor V. K. Novák ovšem počítá s tím, že prsten použije pouze pro svatební obřad a dále jej nosit nebude, stejně jako jiné šperky, které nenosívá, jelikož by mu překážely při jeho práci.

Nevýhodou prstenů pro mne a mého přítele je materiál, který je poměrně tvrdý, a proto se při výrobě hůře tvaroval a dále je to riziko oxidace mosazi a alpaky.

11 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura

1. BOLOGNE, J.C. *Svatby: Dějiny svatebních obřadů na Západě*. 1. vyd. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 1997. ISBN 80-7207-054-1.
2. TAIT, H. *7000 Years of Jewellery*. New York: Firefly Books Ltd. 2008. ISBN 978-1-55407-395-5.
3. KRÍŽOVÁ, A. *Proměny českého šperku ke konci 20. století*. 1. vyd. Praha: Academia, 2002. ISBN: 80-200-0920-5
4. TÄUBL, K. *Zlatnictví*. 2. vyd. Praha: SNTL, Nakladatelství technické literatury, n. p. 1976. ISBN: 04-329-76

b) Internetové zdroje

1. http://cs.wikipedia.org/wiki/Neodymov%C3%BD_magnet, vyhledáno 29. 4. 2012
2. <http://www.koumak.cz/navody/zpracovani-dreva-orech/>, vyhledáno 29. 4. 2012
3. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Mastek>, vyhledáno 29. 4. 2012
4. <http://www.dymky-online.cz/novinky/detail/indianske-dymky.htm>, vyhledáno 29. 4. 2012

12 RESUMÉ

'Wedding rings' is the theme of my Bachelor thesis. I have created wedding rings for four particular couples. Each of the couples is unique, each of the people within each couple is a unique person; yet every couple and every person have something in common: it is the coincidental meeting in The Institute of Art and Design at The University of West Bohemia in Pilsen. I have created the rings for my schoolmates Petra Benešová and Adam Kasalý, Zuzana Dadáková and Adam Sogel, Professor V. K. Novák and Ludmila Šikolová and for me and my partner Jan Dolejš.

The aim of my work is to get experience with various materials and use different technologies, search for common points within the couples and recognize the people, for whom I have created the rings and towards whom I have projected my relations, deeper.

The rings for Petra and Adam are made of nine separated steel rings, which are connected into a spring by magnets. Petra and Adam can play with the rings, combine them and create variable objects. Rings for Zuzana and Adam are made of walnut wood, grey talcum and red catlinite. The rings consist of two parts. One part is wooden and the other part is of stone. There is a brass ring between them. The organic shape of the ring represents zodiac signs Aquarius and Taurus. The rings for Professor V. K. Novák and Ludmila Šikolová also symbolize zodiac signs. Ludmila's ring is made of silver and gold and symbolizes the planet Mercury. It has an outer part, which represents the Mercury and is made of silver, and an inner part, which is of gold and represents the Sun. The inner part is movable. The ring for V. K. Novák is made of gold and garnets and represents the planet Jupiter. His ring creates a golden construction, which is assembled from eleven rings. Four garnet balls roll inside this circular construction. The rings for me and my boyfriend are made of brass and alpaca. The rings consist of a couple of stylized cats: one of them is made of brass, the other is of alpaca. They are connected by crossing their tails at the bottom, while their ears meet at the upper end, leaving a small vane where the tail tips touch gently.

13 SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha 1

Model prstenů pro profesora V. K. Nováka a Ludmilu Šikolovou

Příloha 2

Dřevěná část prstenů pro Zuzanu a Adama

Příloha 3

Počáteční fáze procesu tvorby prstenu pro mne a mého partnera

Příloha 4

Prsteny pro Petru a Adama

Příloha 5

Prsteny pro Petru a Adama

Příloha 6

Prsteny pro Zuzanu a Adama

Příloha 7

Prsteny pro Zuzanu a Adama

Příloha 8

Prsteny pro Zuzanu a Adama

Příloha 9

Prsteny pro Zuzanu a Adama

Příloha 10

Symbol kočky a kocoura na mém vánočním balicím papíru

Příloha 11

Symbol kočky a kocoura na mém vánočním balicím papíru

Příloha 12

Nadsazené návrhy prstenů pro mne a mého partnera

Příloha 13

Prsteny pro mne a mého partnera

Příloha 14

Prsteny pro mne a mého partnera

Příloha 1

Příloha 2

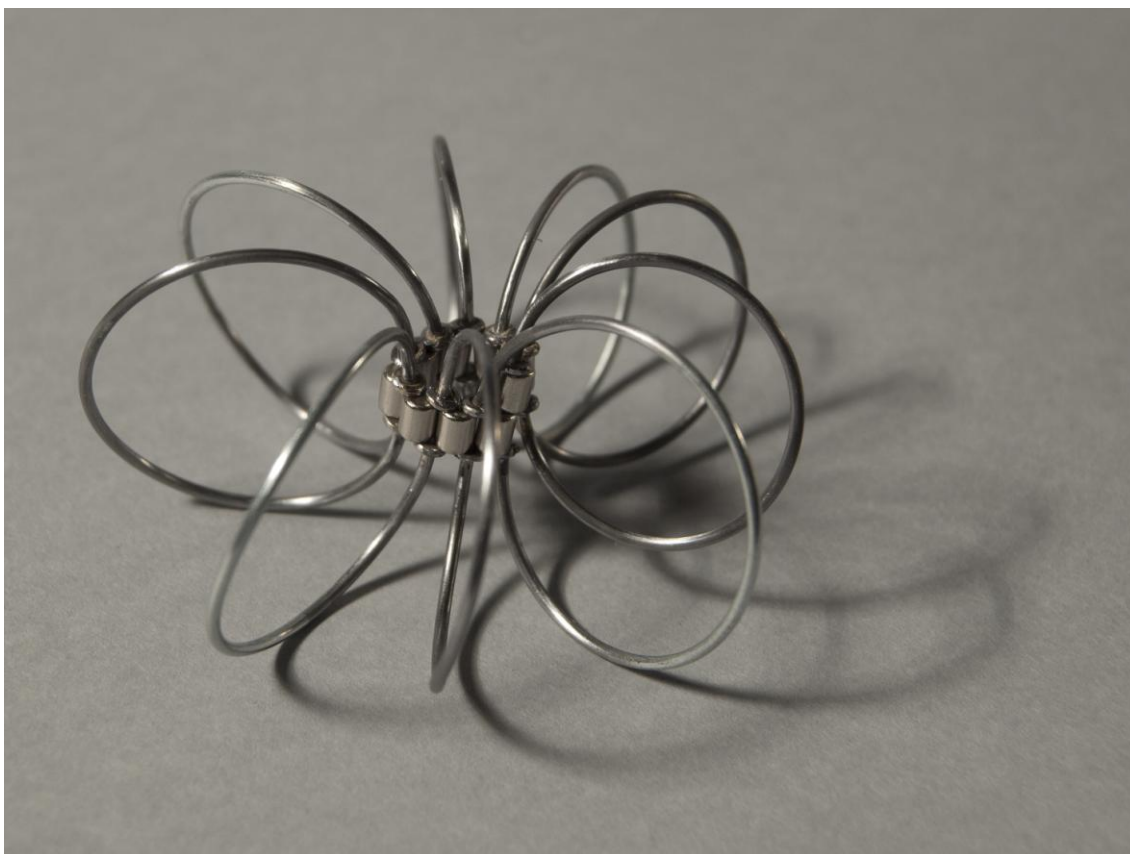
Příloha 3

Příloha 4

Příloha 5

Příloha

Příloha 7

Příloha 8

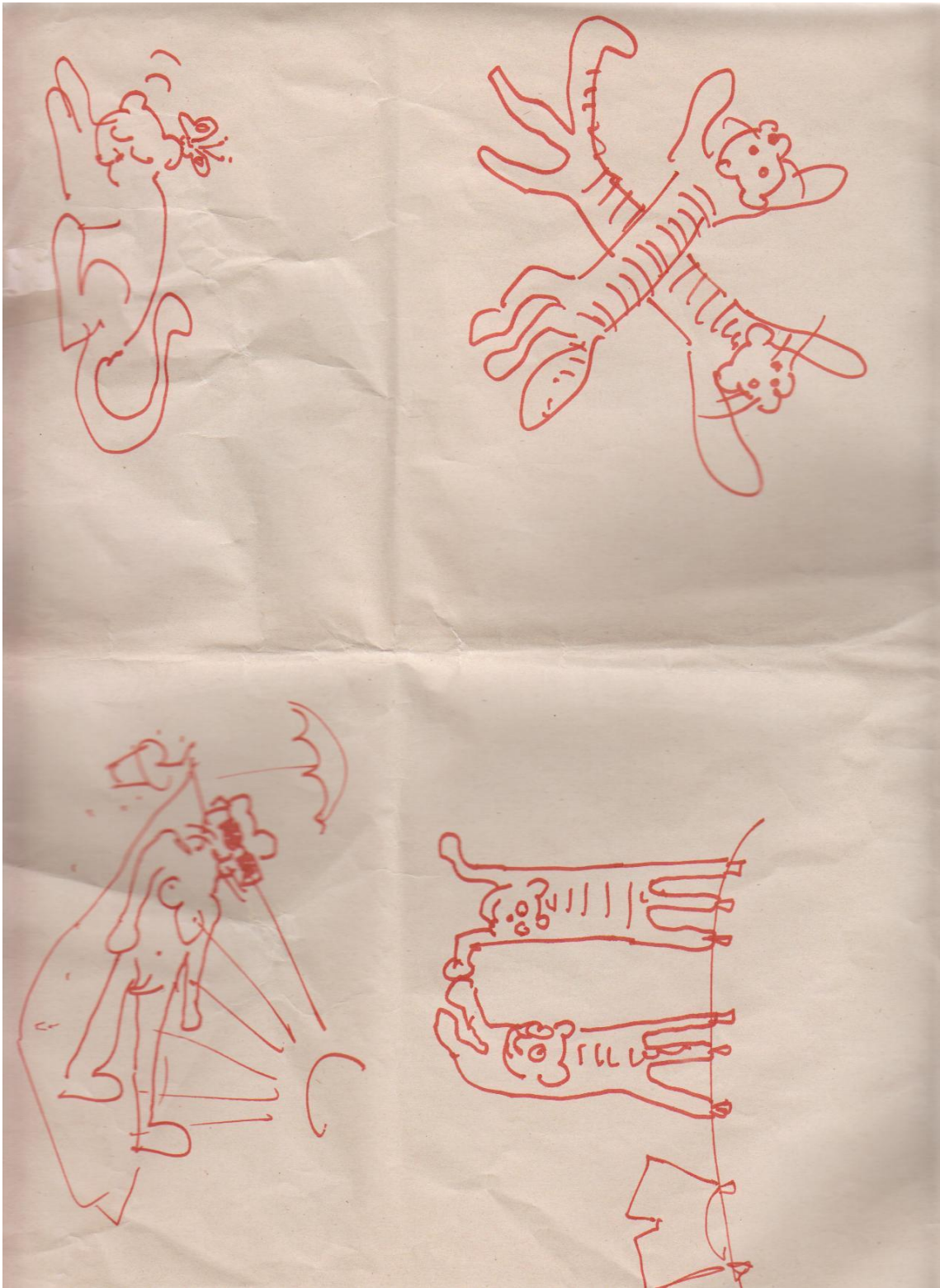

Příloha 9

Příloha 10

Příloha 11

